

Výtržnictví

Ne každé fyzické napadení, byť na veřejnosti, musí naplňovat znaky skutkové podstaty výtržnictví. V jednotlivých případech je třeba vzít v úvahu okolnosti, za nichž k incidentu došlo, motiv, zda byl agresor vyprovokován, nakolik závažným způsobem narušil veřejný klid a pořádek (musí jít o hrubé narušení občanského soužití), jaký byl následek jednání pachatele včetně odezvy u veřejnosti a ohled musí být brán i na materiální stránku činu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 1594/2008-I., ze dne 22.4.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání, které podal obviněný Ing. Z. L. proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 6 To 144/2008, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 2 T 24/2007, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se částečně zrušují rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 16. 1. 2008, sp. zn. 2 T 24/2007, ve výroku o vině pod bodem 2), kterým byl obviněný uznán vinným trestnými činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), b) tr. zák., dále ve výroku o trestu a v navazujícím výroku o náhradě škody, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 6 To 144/2008, v navazující části, pokud jím tyto zrušené výroky zůstaly nedotčeny. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Městskému soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Obviněný Ing. Z. L. byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 16. 1. 2008, sp. zn. 2 T 24/2007, uznán vinným trestným činem porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007) a to v bodě 1), a v bodě 2) trestnými činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), b) tr. zák. Za tyto trestné činy byl obviněný Ing. Z. L. odsouzen podle § 155 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců. Podle § 228 odst. 1 tr. zák. bylo rozhodnuto o povinnosti obviněného nahradit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně náhradu škody ve výši 763,- Kč.

Proti uvedenému rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 podali obviněný Ing. Z. L. a státní zástupkyně odvolání, o kterých rozhodl Městský soud v Praze usnesením ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 6 To 144/2008, tak, že je podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodná.

Obviněný Ing. Z. L. podal dne 11. 7. 2008 proti citovanému usnesení Městského soudu v Praze prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. b) a g) tr. ř., tedy že ve věci rozhodl vyloučený orgán a že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. spatřoval obviněný především v tom, že předseda senátu odvolacího soudu v odůvodnění napadeného rozhodnutí zaujal stanovisko k usnesením státních zástupců Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6 ve věci sp. zn. 1 Zn 1177/2006, aniž

by jedno z těchto usnesení učinil předmětem dokazování v posuzované věci. Podle přesvědčení obviněného předseda senátu tímto způsobem nezákonně zasáhl do pravomoci jiného orgánu, přičemž nelze vyloučit ani jeho poměr ke svědkovi Mgr. P. P., který je podezřelý ze spáchání trestného činu v jiné trestní věci.

Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., měl obviněný za to, že soudy obou stupňů postupovaly v rozporu se zásadou „ultima ratio“ a že jeho jednání kvalifikované jako trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. nevykazuje potřebný stupeň společenské nebezpečnosti. Obviněný byl totiž přesvědčen, že konkursní soud neučinil v souladu s § 17a zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007 [s účinností od 1. 1. 2008 tento zákon nahrazen zákonem č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)], ve věci přiměřená opatření k tomu, aby zajistil splnění povinnosti úpadce alespoň v dodatečně stanovené lhůtě. Současně obviněný namítl, že na výzvu správce konkursní podstaty reagoval a předložil mu seznam majetku a závazků. Argumentoval dále tím, že nepodnikal na základě živnostenského oprávnění a veškeré příjmy mu vyplývaly toliko z pronájmů nemovitostí, takže se na něho nevztahovala např. povinnost vést účetnictví. Obviněný rovněž zpochybnil zákonnost konkursního řízení, přičemž namítl, že důvodem pro jeho zahájení byla existence pohledávky obchodní společnosti F. T. B. V. vůči dlužníkovi, který však v době vzniku této pohledávky podnikal pod jiným identifikačním číslem, než které je uváděno v konkursním řízení. Obviněný se hájil tím, že pod tímto identifikačním číslem nikdy nepodnikal a dne 27. 9. 2005 došlo ke zrušení živnosti.

Dovolatel zaměřil své výhrady i proti posouzení skutku popsaného pod bodem 2) výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně právně posouzeného jako trestné činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), b) tr. zák. Podle názoru obviněného z obsahu spisu nevyplývá, že se předmětného skutku dopustil veřejně ve smyslu § 89 odst. 4 písm. b) tr. zák. Vyslovil své přesvědčení o nenaplnění zákonného pojmu „veřejný činitel“ ve smyslu ustanovení § 89 odst. 9 tr. zák., u poškozeného. Ve spise není podle obviněného zařazen jediný důkaz, ze kterého by bylo možno dovodit, že Ing. P. M. vystupoval na místě činu v postavení veřejného činitele. Obviněný popřel, že měl v úmyslu užít násilí proti poškozenému. Rovněž soudům vytkl, že se nezabývaly jeho zraněním, jež utrpěl při potyčce se jmenovaným svědkem. Současně namítl, že označený skutek nevykazuje zákonné znaky citovaných trestných činů. Své výhrady obviněný zaměřil i proti výroku o náhradě škody, který údajně nemá oporu ve spise.

Závěrem svého dovolání obviněný Ing. Z. L. navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadená rozhodnutí soudu prvního a druhého stupně podle § 265m odst. 1 tr. ř. a aby ho sám zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř.

Nejvyšší státní zástupkyně se vyjádřila k dovolání obviněného Ing. Z. L. prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství, podle kterého námitky odvolatele, opřené o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. nelze akceptovat, neboť směřují výlučně proti odůvodnění napadeného rozhodnutí. Doplnil, že uplatněným námitkám nelze přisvědčit ani z věcného hlediska, jelikož v posuzované věci šlo pouze o reakci odvolacího soudu na obsah odvolání obviněného, který v něm poukázal na úkony státního zastupitelství vůči osobě svědka Mgr. P. P. s cílem zpochybnit věrohodnost výpovědi tohoto svědka. Za nedůvodné považoval státní zástupce i námitky obviněného, jimiž zpochybnil správnost použití zásady „ultima ratio“. Poukázal na to, že obviněný zaujal v posuzované věci negativní postoj k plnění povinností v rámci konkursního řízení, takže i s ohledem na jeho neochotu poskytnout součinnost příslušným orgánům v tomto řízení, by nebyly dodatečné úkony správce konkursní podstaty uváděné obviněným účinné. Podle státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství totiž obviněný nesplnil své zákonné povinnosti ani v situaci, kdy proti němu již bylo vedeno trestní řízení.

Pokud jde o skutek popsany pod bodem 2) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, odkázal státní zástupce na důvody vyjádřené v napadeném usnesení Městského soudu v Praze. V této souvislosti státní zástupce konstatoval, že k fyzickému konfliktu obviněného se svědkem Ing. P. M. došlo za okolností, z nichž obviněný bezpečně věděl o funkci a důvodu návštěvy jmenovaného svědka a pro naplnění znaků skutkové podstaty předmětných trestných činů není ani rozhodné, zda k útoku obviněného na svědka Ing. P. M. došlo po pracovní době. Proto státní zástupce považoval dovolání obviněného za zjevně neopodstatněné a navrhl, aby ho Nejvyšší soud odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

Nejvyšší soud zjistil, že obviněný Ing. Z. L. podal dovolání jako oprávněná osoba [§ 265d odst. 1 písm. b) tr. ř.], učinil tak prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr. ř.), včas a na správném místě (§ 265e tr. ř.), dovolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je obecně přípustné [§ 265a odst. 2 písm. h) tr. ř.], a obsahuje stanovené náležitosti (§ 265f odst. 1 tr. ř.).

Nejvyšší soud shledal, že mimořádný opravný prostředek podaný obviněným Ing. Z. L. je zčásti důvodný, a to v rozsahu námitek subsumovaných pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a vztahujících se k trestnému činu výtržnictví. Ostatní výtky vznesené dovolatelem, ať už jimi zdůvodňoval existenci důvodu uvedeného pod písmenem b) či g) ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř., postrádaly opodstatnění.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř., k jehož naplnění dojde, jestliže ve věci rozhodl vyloučený orgán za splnění dalších podmínek, obviněný namítl, že jej spatřuje „v obsahu odůvodnění usnesení Městského soudu v Praze“. Takovou námitku však Nejvyšší soud nemohl akceptovat, neboť proti důvodům rozhodnutí není dovolání vůbec přípustné (srov. ustanovení § 265a odst. 4 tr. ř.). Proto se Nejvyšší soud dovoláním v rozsahu předmětného dovolacího důvodu věcně nezabýval, pouze považoval za příhodné uvést vlastní postoj k vyjádření předsedy odvolacího soudu k usnesením státních zástupců Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6 Mgr. V. M. a JUDr. L. M. Dovolací soud má za to, že nebylo sice vhodné vyjadřovat se k rozhodnutím státních zástupců v takové míře, jak učinil Městský soud v Praze, avšak obě usnesení poskytl soudu sám obviněný, resp. jeho obhájce JUDr. T. K. (usnesení založené na č. l. 302 a násl. tvořilo přílohu odvolání a usnesení na č. l. 307 - 309 předložil obhájce soudu při veřejném zasedání), a proto bylo právem soudu druhého stupně se s těmito dokumenty seznámit a zaujmout určité stanovisko, zvláště když jedno z dotčených usnesení podle § 213 odst. 1 tr. ř. provedl jako důkaz (viz protokol o veřejném zasedání ze dne 29. 4. 2008, č. l. 311; pozn. Nejvyššího soudu: v protokolu nesprávně citována sp. zn. usnesení státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6 ze dne 14. 4. 2006, neboť místo správné sp. zn. 1 Zn 1177/2006 uvedeno 1 Zn 1187/2006). V rozsahu shora citovaného důvodu dovolání se jím tudíž Nejvyšší soud nemohl zabývat.

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Předpokladem jeho uplatnění je námitka nesprávné aplikace ustanovení hmotného práva, tedy hmotně právního posouzení skutku nebo hmotně právního posouzení jiné skutkové okolnosti. Prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu nelze namítat vady provádění či hodnocení důkazů a zpochybňovat správnost učiněných skutkových závěrů, neboť v takovém případě by se jednalo o námitky vadné aplikace předpisů trestního práva procesního (viz zejména § 2 odst. 5, 6 tr. ř., § 89 a násl. tr. ř., § 207 a násl. tr. ř. a § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Nejvyšší soud v řízení o dovolání není povolán k dalšímu, již třetímu justičnímu zkoumání skutkového stavu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03), nemá možnost podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám důkazy provádět či opakovat (viz § 265r odst. 7 tr. ř.) a je tak povinen zásadně vycházet ze skutkových zjištění soudu prvního, resp. druhého stupně.

Jednání, jež obvodní soud kvalifikoval jako trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu podle §

126 odst. 1 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007) v té alternativě, že dovolatel po prohlášení konkursu mařil výkon správce konkursní podstaty, čímž ohrozil úplné a správné zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty, spočívalo v podstatě v tom, že obviněný Ing. Z. L. poté, co na jeho majetek jako na majetek fyzické osoby podnikatele Ing. Z. L., místo podnikání P., L., byl dne 31. 3. 2005 prohlášen konkurs s tím, že v usnesení byl identifikován jménem, příjmením, rodným číslem a identifikačním číslem a zároveň byl vyzván k povinnosti spolupráce se správcem konkursní podstaty Mgr. P. P., s tímto nespolupracoval, zejména na výzvu správce k doložení majetku patřícího do konkursní podstaty reagoval pouze jednou, a to nedostatečným dopisem ze dne 16. 6. 2005, který považoval obviněný za soupis majetku, a dne 15. 9. 2005 požadoval jeho vrácení s odůvodněním, že pod IČ: ... nikdy nepodnikal, přičemž údajný soupis majetku správci konkursní podstaty nepostačoval k sestavení majetku, pohledávek a závazků dlužníka, proto si správce konkursní podstaty musel vlastními silami zdlouhavě a finančně náročně přes třetí subjekty zjišťovat informace, jež by mu dovolovaly v souladu se zákonem č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, sestavit seznam majetku, jež musel zahrnout do konkursní podstaty.

Proti výroku o vině trestným činem podle § 126 odst. 1 tr. zák. ve znění účinném do 31. 12. 2007 brojil obviněný argumenty, jimiž se snažil zpochybnit určení jeho osoby jako úpadce (tvrdil, že pod IČ ..., pod nímž je identifikován dlužník v usnesení o prohlášení konkursu, nepodnikal), a dále namítl též použití norem trestního práva na případ, který neměl být trestně postihován. Ani jedné z dovolatelových námitek však nebylo možné přisvědčit.

Jak je patrné ze spisového materiálu, v kauze se objevily ve vztahu k dovolateli celkem tři identifikační čísla: jednak IČ ..., pod nímž je v obchodním rejstříku zapsána společnost R., s. r. o., kde obviněný Ing. Z. L. působil ve funkci statutárního orgánu a také jako jeden ze společníků, dále IČ ..., které bylo přiděleno podnikateli fyzické osobě Ing. Z. L. dne 27. 1. 1999, ale rozhodnutím živnostenského odboru Úřadu městské části P. ze dne 17. 8. 2005 (viz č. l. 55) bylo zrušeno, a konečně IČ..., které představovalo druhé ze dvou identifikačních čísel, jež souběžně užíval Ing. Z. L. jako podnikatel fyzická osoba, a které zůstalo v platnosti po zrušení živnostenského oprávnění pod IČ Je nesporné, že pohledávka, na jejímž základě byl podán návrh na prohlášení konkursu, vznikla z úvěrové smlouvy, kde sice klient poskytovatele úvěru Ing. Z. L. byl identifikován mj. též podle IČ ... (srov. smlouva o úvěru na č. l. 61 a násl.), avšak, jak správně konstatoval Vrchní soud v Praze jako soud odvolací v konkursním řízení, úvěr byl ve skutečnosti brán na podnikatele fyzickou osobu Ing. Z. L., neboť pro identifikaci fyzické osoby je stěžejní její jméno, příjmení a bydliště, a identifikační číslo je v tomto případě údajem vedlejším (srov. str. 2 usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 6. 2005, sp. zn. 1 Ko 256/2005, č. l. 10 - 11). Shodně argumentoval v této trestní věci též Městský soud v Praze na str. 7 svého usnesení tak, že není podstatné IČ (jež opravdu bylo v této věci pokaždé jiné), ale jméno a příjmení podnikatele fyzické osoby. Lze ještě dodat, že zcela účelovou se jeví obhajoba obviněného, že nikdy nepodnikal jako fyzická osoba, příjmy mu plynuly z pronájmu nemovitostí. Z veřejně dostupného elektronického výpisu ze Živnostenského rejstříku totiž vyplývá, že obviněnému bylo uděleno několik živnostenských oprávnění, jedním z nich bylo i oprávnění k pronájmu bytových prostor spojeného s úklidem a jinými službami. Provedené důkazy tak jednoznačně vylučují oprávněnost dovolatelových tvrzení o v podstatě nezákonném prohlášení konkursu, přičemž již v samotném konkursním řízení se Vrchní soud v Praze jednoznačně vyjádřil k totožným námitkám obviněného jak ve vztahu k tzv. identifikačnímu číslu, tak i k osobě dlužníka z úvěrové smlouvy. Nejvyšší soud neměl důvodů se od těchto jasných a správných závěrů odchylovat.

Obdobný postoj zaujal dovolací soud k další námitce, již se obviněný dožadoval nedostatku společenské nebezpečnosti svého jednání ve vztahu ke skutku pod bodem 1) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně. Konkrétně byl dovolatel přesvědčen, že soudy postupovaly v rozporu se zásadou „ultima ratio“, neboť zbytečně aplikovaly ustanovení trestního zákona tam, kde k řešení situace postačovalo aplikovat normy civilního práva. V uvedeném směru však Nejvyšší soud v

postupu soudů obou stupňů neshledal žádné pochybení.

Pojetí trestního práva jako „ultima ratio“ a zásadu subsidiarity trestní represe nelze vykládat tak, že je vyloučeno spáchání trestného činu a uložení trestu za něj v případě závažného porušení smluvních povinností, k jejichž postihu slouží i některé mimotrestní prostředky. Normy trestního zákona totiž v souladu s jeho § 1 poskytují mj. ochranu také soukromým zájmům a právům fyzických a právnických osob (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2008, sp. zn. 5 Tdo 769/2008, publikované pod č. 1134 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu vydávaného nakladatelstvím C. H. Beck, 2008, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2008, sp. zn. 5 Tz 91/2008, publikované pod č. 1151 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu vydávaného nakladatelstvím C. H. Beck, 2009, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2009, sp. zn. 5 Tdo 1561/1008-I., aj.). Ani judikatura Ústavního soudu, jež vyzdvihuje potřebu respektovat subsidiaritu trestně právní represe, nevylučuje možnost uplatnit prostředky trestního práva tam, kde ostatní prostředky selhávají a porušení soukromoprávního vztahu svou intenzitou dosáhlo trestním zákonem předpokládaného stupně společenské nebezpečnosti (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. II. ÚS 372/03, publikovaný pod č. 196 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, sešit 35/2004, usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2240/08, usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 2356/08, aj.). Konečně poměrně delší dobu soudní praxe zastává názor, že již stanovením formálních znaků určité skutkové podstaty zákon předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň nebezpečnosti činu pro společnost zpravidla vyšší než nepatrný (viz č. 43/1996 Sb. rozh. tr.).

Skutkový stav, k němuž dospěl soud prvního stupně, a s nímž se ztotožnil i soud odvolací, je založen na následujících zjištěních. O součinnost se správcem dovolatel žádán byl (srov. č. l. 14), avšak poskytl jen obecný zjevně nedostačující soupis majetku (s čímž koresponduje vlastně i jeho vyjádření, jež je součástí samotného seznamu majetku založeného na č. l. 40 - 41, kde uvedl, že nájemní smlouvy nemohl předložit z důvodu kontroly účetnictví mj. u něj jako fyzické osoby). Opakované výzvě k součinnosti tak obviněný nevyhověl, ačkoli svých povinností úpadce si musel být vědom, neboť o prohlášení konkursu, v němž byl o svých povinnostech řádně poučen, jednoznačně věděl, když proti usnesení o prohlášení konkursu podával opravné prostředky. Nepřehlédnutelnou okolností je také fakt, že i onen nedostačující seznam majetku a závazků žádal úpadce po správci vrátit (viz dopis obviněného správci konkursní podstaty ze dne 15. 9. 2005 na č. l. 18). Protiprávní jednání obviněného potvrdil i správce konkursní podstaty Mgr. P. P. (srov. č. l. 268), který ve své výpovědi popsal, jak obtížně si vlastním přičiněním obstarával informace o nemovitostech, jež obviněný pronajímal, po osobních jednáních s nájemníky domů se mu podařilo dohledat peněžní účet, vedený na jméno matky obviněného, na který bylo zasíláno nájemné. Z provedených důkazů vyplývající skutečnosti o chování obviněného zjevně svědčí o tom, že fakticky neposkytl správci konkursní podstaty součinnost, k níž je ze zákona povinován, dokonce činil opatření, která Mgr. P. P. výrazně ztížila výkon jeho funkce. Navíc, jak příhodně poznamenal státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém písemném vyjádření, obviněný nezměnil svůj postoj a odmítal spolupracovat se správcem konkursní podstaty i pod hrozbou trestního stíhání. Je proto nasnadě otázka, jaké další prostředky by bylo třeba užít k tomu, aby přiměly úpadce k součinnosti.

Právě uvedený způsob vyhýbání se splnění příslušných povinností tedy podle názoru Nejvyššího soudu nedovoluje bagatelizovat čin spáchaný obviněným do takové míry, aby bylo možné dospět k odůvodněnému závěru, že neodpovídá ani nejlehčím, běžně se vyskytujícím případům trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007). Nejvyšší soud nemohl akceptovat opačný názor obviněného, takže soudům nižších stupňů nelze vytknout vadu spočívající v nesprávném posouzení otázky, zda byla naplněna materiální podmínka citovaného trestného činu, a námitka obviněného poukazující na nedostatečný stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je nedůvodná. V daném případě proto soudy učinily správný

závěr, že s ohledem na naplnění formálních znaků ustanovení § 126 odst. 1 tr. zák., ve znění účinném do 31. 12. 2007, včetně porušení společensky chráněného zájmu na řádném výkonu funkce správce konkursní podstaty při výkonu práv a povinností v souvislosti s konkursem, a tím v konečném důsledku na náležitém uspořádání majetkových poměrů úpadce, byl stupeň nebezpečnosti činu vyšší než nepatrný a správně vyslovily vinu obviněného daným trestným činem.

U skutku pod bodem 1) výroku o vině dále obviněný polemizoval se skutkovými zjištěními učiněnými soudem prvního stupně, tvrdil, že svým povinnostem jako úpadce dostal, správce konkursní podstaty jej měl vyzvat k doplnění seznamu majetku, pokud podle něj nedostačoval k řádnému zjištění majetku spadajícího do konkursní podstaty. Protože důvodem dovolání nemohou být námitky, jimiž dovolatel vytýká nesprávné skutkové zjištění a zpochybňuje výsledky provedeného dokazování, těmito námitkami se obviněný ocitl mimo uplatněný důvod dovolání spočívající v nesprávném právním posouzení skutku.

Nad rámec dovolání Nejvyšší soud pouze dodává, že správci konkursní podstaty Mgr. P. P. žádný právní předpis neukládal povinnost opakovaně vyzývat obviněného jako úpadce k předložení potřebných dokumentů. Jak naznačeno shora, konkursní soud poučil úpadce Ing. Z. L. o jeho povinnosti odevzdat správci do 30 dnů od prohlášení konkursu (tj. do konce dubna 2005) seznam majetku a závazků, což se však nestalo. Správce dovolatele opakovaně osobně vyzýval k plnění této povinnosti, jakýsi provizorní seznam (viz č. l. 15 - 16 nebo též 40 - 41) obdržel až po osobním jednání, jež se uskutečnilo dne 1. 6. 2005, který však k účelu řádného uspořádání majetkových poměrů úpadce nevyhovoval. Zjevné je, že k argumentu, že žádné účetnictví nevedl, dovolatel přistoupil v důsledku událostí vedoucích k zahájení trestního stíhání ve snaze vyhnout se případným trestně právním sankcím. Poté, co na obviněného bylo podáno trestní oznámení (dne 21. 7. 2005), začal tvrdit, že nikdy jako fyzická osoba nepodnikal, nevztahovala se na něj povinnost vést účetnictví a protože fakticky nepodnikal, žádné účetnictví ani nevedl, a proto je nemůže správci konkursní podstaty vydat (viz č. l. 45, kde založen dopis obviněného správci ze dne 15. 9. 2005).

Ostatní námitky subsumované pod důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. se týkaly skutku pod bodem 2) výroku o vině rozsudku obvodního soudu, který byl kvalifikován jako trestné činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), b) tr. zák. spáchané v jednočinném souběhu. Ve stručnosti se jich obviněný Ing. Z. L. dopustil tím, že 10. 3. 2006 v 15:30 hodin v P., katastrální území č. ..., na pozemku parcelní č. ..., kde probíhalo odstranění stavby majitele Ing. R. V., v úmyslu této demolici zabránit vyléval benzin z přenosné elektrocentrály a převracel ji na zem, aby tak byla vyřazena z provozu, čímž společnosti odstraňující stavbu způsobil škodu nejméně 600,- Kč, a dále během hovoru s Ing. P. M., vedoucím odboru výstavby Úřadu městské části Praha 6 dozorujícím z titulu své funkce nad průběhem demolice, jež napadl v přítomnosti J. J. a dělníků provádějících demolici J. B. a F. G. a dalších osob tím způsobem, že ho povalil na zem, po odtržení dělníkem se snažil Ing. P. M. opětovně napadnout, čímž mu způsobil zhmoždění levého ramene a lokte a tržnou ránu levého lokte s dobou léčení sedmi dní.

Ohledně kvalifikace podle § 155 odst. 1 písm. a), b) tr. zák. dovolatel brojil proti naplnění subjektivní stránky. Uvedl, že nevěděl o skutečnosti, že by poškozený Ing. P. M. byl na stavbě z moci úřední, znal ho soukromě a na stavbu ho údajně zavolal sám obviněný. Jeho tvrzení je však vyvráceno provedeným dokazováním. Jednak samotné rozhodnutí odboru výstavby Úřadu městské části Praha 6 o odstranění příslušné stavby (ale i další navazující rozhodnutí v tomto stavebním řízení), jež bylo doručeno mj. též obviněnému Ing. Z. L., vydal jménem této instituce právě poškozený Ing. P. M. (srov. č. l. 58 - 59), u jehož podpisu na uvedeném dokumentu je uvedeno i jeho pracovní zařazení - vedoucí odboru výstavby Úřadu městské části Praha 6. Dále i ze svědeckých výpovědí je patrné, že Ing. P. M. na stavbě, kde probíhaly demoliční práce, skutečně vykonával pravomoci vyplývající z jeho postavení vedoucího odboru výstavby (srov. např. svědectví novináře J. J., který uvedl, že poškozený se choval jako úředník, předával nějaké dokumenty - viz č. l. 241). Protože tedy na místě Ing. P. M.

zasahoval z moci úřední, postrádá význam, zda se tak dělo v pracovní době nebo mimo úřední hodiny. Podstatné totiž je, že na místo, kde probíhala realizace rozhodnutí odboru výstavby se dostavil vedoucí tohoto orgánu státní správy především z důvodů obstrukcí, které obviněný jakožto vlastník pozemku činil, ačkoli mu právě uvedeným rozhodnutím bylo uloženo, aby strpěl práce nezbytné k výkonu rozhodnutí. Z těchto důvodů nemůže hrát jakoukoli roli skutečnost, že obviněný býval spolužákem poškozeného, neboť tento zastupoval na místě činu orgán státní správy právě s ohledem na své pracovní zařazení. Je tudíž nesporné, že za daných okolností na poškozeného dopadal statut veřejného činitele ve smyslu ustanovení § 155 tr. zák., resp. § 89 odst. 9 tr. zák., o čemž obviněný věděl. V podrobnostech lze odkázat na tu část odůvodněného rozhodnutí odvolacího soudu, který se zabýval shodnou námitkou obviněného, již uplatnil ve svém odvolání.

Co se týče trestného činu výtržnictví, který byl dovolateli též kladen za vinu, ve vztahu k této právní kvalifikaci se obviněný důvodně ohradil proti naplnění znaků „veřejně a na místě veřejnosti přístupném“. Podle vyjádření dovolatele ke rvačce došlo uvnitř budovy, kde nebyl nikdo útoku přítomen, a současně nesouhlasil se závěrem, že on byl agresorem. Nejvyšší soud zjistil, že se jedná o částečně opodstatněnou námitku, a proto na jejím podkladě napadená rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil v rozsahu uvedeném ve výroku tohoto usnesení odvolacího soudu.

V této souvislosti je třeba zprvu upozornit na rozpor mezi skutkovou větou pod bodem 2) a její právní větou, a to hned ve dvou okolnostech. První se týká konkrétních projevů obviněného, v nichž bylo spatřováno výtržnictví. Ačkoli skutková věta zahrnuje nejen agresivní chování, ale také rozlévání benzínu, právní věta klade dovolateli za vinu „zejména napadení jiného“. Nejvyšší soud (ve shodě s tvrzením Městského soudu v Praze na str. 10 napadeného usnesení) tedy vycházel z toho, že výtržnické chování obviněného soudy spatřovaly ve fyzickém napadání poškozeného, jehož iniciátorem měl být obviněný Ing. Z. L. Další rozpor přetrvává ohledně inkriminovaného místa. Zatímco popis skutku formuluje místo činu neurčitě a z kontextu plyne, že šlo o pozemek, na němž probíhalo odstranění stavby, v právní větě je uvedeno „místo veřejnosti přístupné“, o čemž však lze důvodně pochybovat.

Místem veřejně přístupným je míněno místo, kde se může vyskytovat široký okruh individuálně neurčených osob, a také se zde více lidí zpravidla zdržuje (není ale podmínkou, aby v okamžik trestného jednání byla veřejnost fakticky přítomna). S tím však podle zjištění odvolacího soudu charakteristika inkriminovaného místa nekoresponduje. Z nákresu katastrální mapy na č. l. 85f, 85g by snad ještě šlo akceptovat, že rvačku na pozemku parcelní č.... mohl spatřit někdo z obyvatel domů na nedalekých pozemcích parcelní č. ..., ..., ... aj. a takový pozorovatel případně mohl být násilím vyvolán mezi obviněným a poškozeným pohoršen, pobouřen apod. Nejvyšší soud však považuje takovou hypotetickou situaci za vyloučenou. Samy soudy prvního i druhého stupně konstatovaly, že k fyzickému kontaktu mělo dojít uvnitř stavby na pozemku parcelní č. ... (srov. str. 9 rozsudku a str. 10 usnesení). Jedinými svědky údajného výtržnického chování tak mohly být osoby nacházející se taktéž uvnitř stavby. Jak bude uvedeno níže, žádný takový svědek v podstatě neexistoval.

Nesprávné právní posouzení jednání popsaného pod bodem 2) tak bylo důsledkem zásadního pochybení odvolacího soudu, který se v řízení o odvolání s výtkami obviněného proti naplnění formálních znaků trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. vypořádal v rozporu se soudní praxí a zčásti i s obsahem důkazů. Při jejich řádném vyhodnocení by totiž soud nemohl dospět k závěru, že potyčka se odehrála na místě veřejnosti přístupném i veřejně, jak vyžaduje dotčená skutková podstata, přičemž soudy vycházely z přesvědčení, že obviněný naplnil obě alternativy, jež zákon uvádí. Především v provedených důkazech nemá jakoukoli oporu tvrzení soudů, že by obviněný Ing. Z. L. napadl poškozeného v přítomnosti nejméně tří osob. J. B., F. G. ani J. J. takovou skutkovou verzi nepotvrdili, podle jejich výpovědí se k místu fyzického konfliktu dostavili za situace, kdy obviněný klečel na ležícím Ing. P. M. První dva svědci v podstatě pouze ukončili potyčku tím, že obviněného a poškozeného „odtrhli“.

Kromě toho, že se incident evidentně neodehrál na místě veřejně přístupném, ustálená soudní praxe Nejvyššího soudu zdůrazňuje, že ne každé fyzické napadení, byť na veřejnosti, musí naplňovat znaky skutkové podstaty výtržnictví. V jednotlivých případech je třeba vzít v úvahu okolnosti, za nichž k incidentu došlo, motiv, zda byl agresor vyprovokován, nakolik závažným způsobem narušil veřejný klid a pořádek (musí jít o hrubé narušení občanského soužití), jaký byl následek jednání pachatele včetně odezvy u veřejnosti a ohled musí být brán i na materiální stránku činu (srov. č. 40/1977 a č. [1/1975](#) Sb. rozh. tr., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 12. 2001, sp. zn. 3 Tz 208/2001, uveřejněný pod č. 352 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu vydávaném nakladatelstvím C. H. Beck, 2002, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2002, sp. zn. 7 Tdo 224/2002, uveřejněný pod č. 448 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu vydávaném nakladatelstvím C. H. Beck, 2003). Za výtržnost ve smyslu ustanovení § 202 tr. zák. je podle soudní praxe třeba považovat jednání, které závažným způsobem narušuje veřejný klid a pořádek a je pro ně typický zjevně neuctivý a neukázněný postoj pachatele k zásadám občanského soužití. Jde zpravidla o násilný nebo slovní projev takového charakteru, že hrubě uráží, vzbuzuje obavy o bezpečnost zdraví, majetku nebo výrazně snižuje vážnost většího počtu osob současně přítomných (č. [44/1990](#) Sb. rozh. tr.).

Lze shrnout, že konflikt mezi obviněným Ing. Z. L. a poškozeným jako osobou dohlížející nad realizací odstranění stavby nevystihoval výše popsanou podstatu trestného činu výtržnictví. Postrádal schopnost vyvolat pohoršení u blíže neurčených osob, a to mj. logicky z toho prostého faktu, že ke vstupu na pozemek byl oprávněn úzce omezený okruh osob – pracovníci společnosti G., s. r. o., případně pouze ty osoby, jimž vstup umožnili policisté zajišťující bezpečnost u příjezdové cesty k pozemku.

Pokud dovolatel namítl nesprávnost výroku o náhradě škody s odůvodněním, že obsah kanystru, z něhož měl benzin vylévat, byl nanejvýš deset litrů, uvedený argument postrádal relevanci. Obviněný zjevně přehlédl, že výrok o náhradě škody se týká Všeobecné zdravotní pojišťovny a nemá tudíž žádnou souvislost s množstvím benzínu, jehož vylitím měl poškodit společnost G., s. r. o. Vzhledem k tomu se dovolací soud uvedenou výtkou blíže nezabýval.

Na podkladě všech popsaných skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že námitkami, jimiž obviněný Ing. Z. L. argumentoval k důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř., se ocitl mimo rámec zákonných podmínek k jeho naplnění. U námitek, které uplatnil v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., dospěl Nejvyšší soud k závěru, že zčásti jsou neopodstatněné a bylo by možné je tak odmítnout ve smyslu § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. V rozsahu výtek proti právní kvalifikaci skutku pod bodem 2) výroku o vině odsuzujícího rozsudku jako trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. však bylo dovolání obviněného podáno důvodně. Právní závěry soudů nižších stupňů ve vztahu k trestnému činu výtržnictví neměly reálný podklad v provedených důkazech, nerespektovaly ani názory soudní praxe včetně judikatury, a proto nemohly obstát.

Nejvyšší soud z tohoto důvodu zrušil napadená rozhodnutí v rozsahu specifikovaném ve výroku tohoto usnesení a věc vrátil soudu druhého stupně k novému projednání a rozhodnutí. Učinil tak proto, že argumenty vedoucí ke zrušujícímu rozhodnutí dovolacího soudu uplatnil obviněný již v řízení o odvolání, ale Městský soud v Praze se jimi náležitě nezabýval. Odvolací soud tak v naznačeném rozsahu opětovně projedná věc obviněného Ing. Z. L. ohledně skutku pod bodem 2) výroku o vině odsuzujícího rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 a odstraní vady vytčené tímto rozhodnutím Nejvyššího soudu. Důsledně posoudí veškeré skutkové okolnosti, aby vystihl jejich význam pro použití norem trestního práva na předmětný skutek. Zejména bude třeba upravit formulaci skutkových zjištění v popisu skutku tak, aby skutková věta vyjadřovala zákonné znaky skutkové podstaty podle § 155 odst. 1 písm. a), b) tr. zák., ohledně níž Nejvyšší soud žádnou vadu neshledal. Adekvátně ke zúžení výroku o vině pak bude nutné znovu vyhodnotit podmínky pro ukládání úhrnného trestu a uložit obviněnému přiměřený úhrnný trest. Podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. mohl Nejvyšší soud rozhodnout o dovolání v neveřejném zasedání.

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)